

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 1 4 2 5 4 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

≡≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡≡

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Četrtek, 28. avgust 2014 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v **izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Kolikšna so odstopanja posameznih rezultatov od aritmetične sredine, nam pove
  - A modus.
  - B standardna deviacija.
  - C mediana.
  - D rang.

2. Za kaj uporabljamo ocenjevalno lestvico in v katere načine raziskovanja spada?
  - A Uporabljamo za ugotavljanje osebnostnih lastnosti; spada med raziskovalne tehnike.
  - B Uporabljamo za ugotavljanje predsodkov, stališč; spada med metode opazovanja.
  - C Uporabljamo za ugotavljanje stopnje izraženosti proučevanih pojavov; spada med raziskovalne tehnike.
  - D Uporabljamo za ugotavljanje sposobnosti; spada k eksperimentu.

3. Če pri vremenski napovedi besedo ali dve preslišimo, napoved sami smiselno dopolnimo. Za katero načelo združevanja gre?
  - A Načelo zaprtosti.
  - B Načelo bližine.
  - C Načelo lik in podlaga.
  - D Načelo podobnosti.

4. Dekle razburjeno razlaga prijateljici: »Rekel mi je, da sem hinavka, pa me to sploh ni prizadelo, res, niti malo!« Kateri obrambni mehanizem uporablja dekle v navedenem primeru?
  - A Projekcijo.
  - B Racionalizacijo.
  - C Kompenzacijo.
  - D Zanikanje.

5. Med navedenimi običajno najmanj časa traja
  - A afekt.
  - B temperament.
  - C razpoloženje.
  - D emocija.

6. Ko si v beležnico zapišemo e-naslov, ki nam ga je ravnokar povedal prijatelj, zagotovo uporabljamo
  - A predstavn spomin.
  - B epizodni spomin.
  - C delovni spomin.
  - D semantični spomin.

7. Vlasta je pisala preizkus zgodovine. Spremenila je zaporedje dogodkov v nekem zgodovinskem obdobju, ker se ji je zdelo takšno zaporedje smiselnejše, in preimenovala cesarja Franca Jožefa v Jožeta, ker je to ime bolj domače. Kakšne spremembe v zapomnitvi gradiva se vidijo pri Vlasti?
- A Količinske in kakovostne spremembe.
  - B Zgodovinske spremembe.
  - C Samo količinske spremembe.
  - D Samo kakovostne spremembe.
8. Justina zelo strastno igra klavir, pri učenju pa je zelo vihrava in pogosto kaj pozabi dokončati. Opisana lastnost je
- A značajska lastnost.
  - B lastnost temperamenta.
  - C del njenih sposobnosti.
  - D vrsta duševnega stanja.
9. Kateri izmed navedenih psihologov ni pojasnjeval razvoja osebnosti s stopenjsko razvojno teorijo?
- A S. Freud.
  - B E. Erikson.
  - C J. Piaget.
  - D A. Maslow.
10. Erikson (1951, v Woods, 1997) je ugotovil, da agresivni ljudje v dvoumnih okoliščinah pogosteje zaznavajo agresivno vedenje (žalitve, napadalne kretnje, izzivanje) kakor neagresivni. Kateri dejavnik, ki vpliva na zaznavanje, je v tem primeru ključen?
- A Osebnostne značilnosti.
  - B Močna čustva.
  - C Vrednote.
  - D Motivacija.
11. Boris je prejšnji mesec zmagal na matematičnem tekmovanju. Kasneje se je udeležil tekmovanja iz fizike, kjer je dosegel deseto mesto, sošolci pa so od njega pričakovali zmago. Kakšno napako socialnega zaznavanja so naredili sošolci?
- A Napako simpatije.
  - B Napako halo efekta.
  - C Iluzijo.
  - D Napako prvega vtisa.

12. Jon se rad zabava, uživa ob dobri hrani, z užitkom popije dobro vino, rad dolgo spi, gre s prijatelji na kakšno zabavo, kjer se poveselejo z dekleti, in še kaj podobnega. Katera skupina vrednot prevladuje pri Jonu?
- A Potenčne.
  - B Moralne.
  - C Hedonske.
  - D Izpolnitvene.
13. Tjaša reče sošolcu Vidu: »*Ti si tak egoist, da sploh ne upoštevaš nikogar drugega.*« Ali je komunikacija, ki jo je uporabila Tjaša, učinkovito ali neučinkovito pošiljanje sporočil in zakaj?
- A Neučinkovito pošiljanje sporočil, ker je uporabila 'ti – sporočilo'.
  - B Učinkovito pošiljanje sporočil, ker je Tjaša povedala Vidu, kakšen je.
  - C Učinkovito pošiljanje sporočil, ker je vrednotila Vidovo vedenje.
  - D Neučinkovito pošiljanje sporočil, ker ni vrednotila Vidovega vedenja.
14. Ko Ana opazi, da je bratec Marko žalosten zaradi slabe ocene v šoli, ga objame in mu reče: »Hudo mi je, ko vidim, da si žalosten. Lahko ti razložim snov, ki ti dela težave.« Opisano vedenje kaže na
- A asertivnost.
  - B egoizem.
  - C empatijo.
  - D agresivnost.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Teorij, ki poskušajo razumeti človeka kot celoto, je v psihologiji veliko. Opišite značilnosti humanističnih teorij osebnosti in opredelite samoaktualizacijo. Navedite tri značilnosti samoaktualiziranih ljudi in s primeri ponazorite, kako bi se te značilnosti kazale pri dijakih. Pojasnite razlike med humanističnimi in vedenjskimi teorijami osebnosti.

M 1 4 2 5 4 1 1 2 0 7

V sivo polje ne pišite.

A series of 25 horizontal lines provided for writing.

2. naloga

V današnjem času se vse več govori o tem, da je življenje stresno. Navedite tri stresorje, ki se pojavljajo v šoli in opišite kakšen je odziv posameznika v primeru eustresa. Ponazorite, kako bi se v šoli in učenju doma te faze kazale pri dijaku, ki bi v prvem letniku začel dobivati slabe ocene, kakršnih v osnovni šoli ni bil vaje, in pri tem poimenujte faze. Presodite in pojasnite, kako bi se lahko ta dijak z nastalo situacijo s pomočjo družine spoprijemal konstruktivno in kako nekonstruktivno.

V sivo polje ne pišite.

Ruled lines for writing

M 1 4 2 5 4 1 1 2 1 1

V sivo polje ne pišite.

A series of 20 horizontal lines spaced evenly down the page, providing a writing area.

4. naloga

Eden zgodnejših avtorjev merjenja inteligentnosti je bil Thurstone. Poimenujte in opišite pet od sedmih faktorjev inteligentnosti, kot so opredeljeni v njegovi teoriji. Navedite in pojasnite dva faktorja inteligentnosti, ki vplivata na učinkovitost učenja geometrije, in dva, ki vplivata na učinkovitost učenja slovenščine. Presodite in utemeljite, v katerih primerih bi bilo merjenje inteligentnosti upravičeno in smiselno.

Prazna stran

M 1 4 2 5 4 1 1 2 1 5

Prazna stran

Prazna stran